

# ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ФІНАНСУВАННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Т. Д. ТАУКЕШЕВА, канд. екон. наук, доцент  
*Департамент бюджету і фінансів  
Харківської міської ради  
61200, Україна, м. Харків, майдан Конституції, 7  
pustovaroffa@mail.ru*

Підґрунтям підвищення фінансової самодостатності територіальних громад в умовах реформування місцевих бюджетів виступає розмежування повноважень, перерозподіл доходів і видатків, застосування вертикального та горизонтального бюджетного вирівнювання.

Трансформація податкового та бюджетного законодавства передбачає підвищення рівня фінансової забезпеченості на реалізацію повноважень органів місцевого самоврядування.

Особливого значення набуває впровадження інноваційних підходів для надання якісних житлово-комунальних послуг мешканцям територіальної громади, що обумовлено необхідністю забезпечення комфортності житла та надійністю функціонування комунальної інфраструктури.

Ключовою проблемою функціонування житлово-комунальних підприємств є їх фінансовий стан (за підсумками роботи за 2014 рік 46,7% підприємств житлово-комунальної сфери міста Харкова мають від'ємний результат).

На забезпечення рентабельності підприємств цього сектору економіки спрямовано прийняття економічно обґрунтованих тарифів на житлово-комунальні послуги.

Проте стабільність розвитку житлово-комунального господарства та його подальше реформування потребує державного регулювання.

Відповідно до змін, що внесені до Бюджетного кодексу України, видатки на реалізацію місцевих програм розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою населених пунктів, транспорт, дорожнє господарство, будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання доріг місцевого значення та комунальної власності в населених пунктах можуть проводитися за рахунок усіх місцевих бюджетів.

Також за рахунок коштів усіх місцевих бюджетів можуть фінансуватися програми природоохоронних заходів місцевого значення, заходи в сфері житлово-комунального господарства з будівництва та реконструкції водопровідних і каналізаційних очисних споруд, доочищення питної води, модернізації систем теплозабезпечення, заміни природного газу альтернативними видами палива, модернізації та ремонту ліфтового господарства, реконструкції та ремонту житла, оснащення житлового фонду будинковими засобами обліку енергоносіїв і споживання води, капітального ремонту, реконструкції, будівництва мереж зовнішнього освітлення вулиць,

капітального ремонту, реконструкції гуртожитків, які передаються до комунальної власності територіальних громад, впровадження енергозберігаючих технологій.

Поряд з цим, здобутком бюджетної децентралізації виступає закріплення за місцевими бюджетами (згідно змін податкового законодавства) 5% акцизу з тютюнових виробів, алкогольних напоїв та нафтопродуктів, кошти якого можуть направлятися на дорожнє господарство. Новопризначена система дозволяє органам місцевого самоврядування отримувати кошти акцизу (замість субвенції з державного бюджету на будівництво, ремонт та утримання доріг комунальної власності) та на власний розсуд їх використовувати.

Враховуючи значний рівень зношеності основних фондів місцевої інфраструктури житлово-комунального призначення (в місті Харкові потребує капітального або поточного ремонту 58,6% житлового фонду, 63,0% мереж теплопостачання, 53,4% водопровідних и 79,2% каналізаційних комунікацій) бюджетним законодавством передбачено фінансування інвестиційної діяльності, спрямованої на технічну та технологічну модернізацію, за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку (на умовах спрямування на таку мету частини коштів місцевих бюджетів).

Одним із кроків розвитку міської інфраструктури виступає практика використання комунальними підприємствами житлово-комунальної сфери позик, що надаються Україні Міжнародним банком реконструкції та розвитку (діючим в якості виконавця від імені Фонду чистих технологій), під державні гарантії.

За рахунок кредитування державного бюджету в місті Харкові здійснюється реалізація інвестиційних проектів комунальних підприємств «Харківські теплові мережі», «Харківводоканал», «Муніципальна компанія поводження з відходами».

Таким чином, інноваційні зміни головних фінансового та податкового документів передбачають оптимізацію фінансування багатогалузевої структури житлово-комунального господарства.

## **ПРОБЛЕМНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЗДІЙСНЕННЯ ІННОВАЦІЙ В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ**

*О. В. ВАСИЛЬЄВ, д-р. екон. наук, професор  
Харківський національний університет міського  
господарства імені О.М. Бекетова  
61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12  
oleksy77@mail.ru*

У сучасних умовах соціально-економічного розвитку регіонів України відбувається поглиблення їх диференціації, що обумовлює нерівномірність розміщення та розвитку промислового та наукового потенціалу. Останній